

Фінансова безпека є важливою складовою системи економічної безпеки підприємництва, оскільки саме фінансова складова є основною в сучасній економіці, як на макрорівні, так і на мікрорівні.

Серед внутрішніх загроз, які впливають на фінансову безпеку підприємства, можна виділити:

- помилки в області управління фінансами підприємства, пов'язані з вибором стратегії підприємства;
- непрофесіоналізм працівників;
- помилки при організації інформаційної безпеки;
- недостатня увага до стратегічного планування;
- порушення договірних зобов'язань.

Узагальнюючи викладене, зазначим, що забезпечення фінансової безпеки, насамперед в період кризи, є одним із головних завдань керівництва будь-якого підприємства. Однак недосконалість нормативно-правової бази регулювання діяльності фінансового ринку та особливість економіки нашої країни лише загострюють проблеми досягнення фінансової безпеки та належного рівня фінансової стійкості підприємств.

Література.

1. Горячева, К. С. Фінансова безпека підприємства. Сутність та місце в системі економічної безпеки [Текст] / К. С. Горячева // Економіст. – 2003. – № 8. – С. 65–67.

2. Фоменко, А. В. Фінансова безпека підприємства: адаптація поняття до сучасних умов розвитку економіко-правової держави [Текст] / А.В. Фоменко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. - № 29. С. 182 - 184.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

Ткаченко М. Д., студентка

Науковий керівник: Глушач Ю. С., ст. викладач

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Важливим видом податків у податковій системі практично кожної держави є податок на прибуток підприємств. У різних країнах такий податок може мати різну назву та порядок справляння. Так, наприклад, у США застосовується податок на дохід корпорацій

(corporate income tax). Ці податки зазвичай грають велику роль в структурі податкових джерел наповнення державного та місцевих бюджетів, а також є важливим інструментом державного регулювання економіки.

В Україні постає проблема розвитку потенціалу податку на прибуток підприємств, як фіскального, так і регулюючого. Питання вдосконалення механізму справляння і адміністрування даного податку знаходиться серед найбільш важливих соціально-економічних проблем, вирішення яких сприятиме ефективному розвитку малого та середнього вітчизняного бізнесу, економічному прогресу загалом.

Варто зазначити, що у високо розвинутих зарубіжних країнах, на відміну від України, податок на прибуток підприємств (корпоративний податок) активно використовується не лише для наповнення бюджету, але і як інструмент регулювання соціально-економічних відносин, що дозволяє впливати на конкурентоспроможність підприємств, структуру та обсяги виробництва, економічний розвиток загалом.

Шляхом встановлення оптимальної ставки податку, держава реалізує функцію регулювання податку. Аналіз величини корпоративного податку у різних країнах світу показав, що значення його основних ставок коливаються у досить широкому діапазоні: від найменших (7,5 % – в Узбекистані; 9 % – в Угорщині та Чорногорії; 10 % – в Болгарії, Катарі, Македонії та Парагваї) до найбільших (39 % – в Пуерто-Ріко; 55 % – в ОАР) [1]. В Україні основна ставка податку на прибуток підприємств становить 18 % та у порівнянні з аналізованими ставками не є дуже високою. Адже у США ставка аналогічного корпоративного податку складає 21 %, у Великобританії – 19 %, у Франції – 33,3 %, Польщі – 19 %, в Італії – 24 % [1].

Загалом же для країн ЄС характерною є тенденція до зменшення ставок корпоративного податку. В Україні із введенням у дію Податкового кодексу ставку податку на прибуток підприємств теж було поетапно знижено з 25 % до 18 % [2]. Таким чином держава очікувала масовий вихід із "тіні" підприємств внаслідок зменшення податкового навантаження, але дана спроба не виправдала себе. Причинами цього є: по-перше, значне сукупне податкове навантаження на підприємницький сектор в Україні; по-друге, надмірна бюрократизація; по-третє, відсутність належного контролю та існування широких можливостей для платників податків щодо уникнення відповідальності за порушення податкового законодавства.

В зарубіжних економічно розвинутих країнах активно використовують потенціал корпоративного податку, що пов'язано з диференціацією його ставок, а також із застосуванням ефективної системи пільг.

Так, у США податок на дохід корпорацій справляється згідно із восьмирозрядною прогресивною шкалою. Така шкала сприяє зростанню обсягів виробництва, розвитку інновацій, збільшенню зайнятості населення. Також, для корпоративного оподаткування у США передбачено велику кількість податкових пільг. Зокрема, знижені ставки корпоративного податку передбачені для підприємств, які використовують альтернативні види електроенергії та сировини.

В Канаді податок на дохід корпорацій стягують із чистого доходу, застосовуючи пропорційні диференційовані за провінціями ставки у розмірі від 14 % до 17 %. У Квебеку передбачена трьохступенева шкала ставок даного податку: 3 % – для малого бізнесу; 5,5 % – для підприємств у галузях будівництва, переробки, виробництва, видобутку природних ресурсів; 13 % – для інших корпорацій. Режим оподаткування доходів корпорацій використовується в Канаді як засіб розвитку регіонів, стимулювання інвестицій та зайнятості за допомогою наступних заходів: податкових пільг для корпорацій, що створюють робочі місця у комп'ютерній, аерокосмічній, фармацевтичній та телекомунікаційній галузях промисловості; інвестиційного податкового кредиту; пільг на виснаження надр; податкового кредиту стосовно витрат науково-дослідного характеру; прискореного списання амортизації [3].

Оподаткування підприємств в країнах Європейського союзу має певні особливості. У Німеччині встановлено різні рівні податку на прибуток корпорацій для нерозподіленого прибутку та для прибутку, який розподіляється у вигляді дивідендів. Для усунення подвійного оподаткування прибутку корпорацій, застосовують систему заліків. Також, в Німеччині існує практика застосування прискореної амортизації, котра дозволяє у перші роки після придбання нового обладнання списати більшу частину його вартості.

В Італії платниками прибуткового податку з юридичних осіб виступають промислові підприємства, фінансово-кредитні установи, комерційні організації, в тому числі їх закордонні філії. Об'єктом оподаткування є чистий дохід в формі нерозподіленого прибутку, який визначається як валовий дохід за мінусом витрат виробництва і

видатків на комерційну діяльність. Не підлягають оподаткуванню резервні фонди [3].

В Угорщині ставка податку на прибуток становить 9%. Деякі підприємства соціальної сфери та фонди звільняються від сплати цього податку. Передбачений зменшений розмір ставки даного податку для підприємців, зайнятих у сфері надання спортивних, культурних і оздоровчих послуг. Пільги із сплати даного податку мають також підприємства з іноземними інвестиціями.

Розвинуті зарубіжні країни з метою стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності активно застосовують практику інвестиційного податкового кредиту, що являє собою відстрочку сплати корпоративного податку, яка надається підприємству на певний термін за умови реалізації ним інноваційних програм [4].

Цікаво дізнатися зарубіжну практику визначення цільового спрямування надходжень від корпоративного податку. Так, у Греції, Ірландії Іспанії, Канаді та Німеччині – це стимулювання інвестицій; в Англії, Бельгії, Люксембурзі, Таїланді, Туркменістані, Франції – розвиток малого бізнесу; у Білорусії, Італії, Китаї, Португалії – розвиток депресивних територій [5, с. 116]. Аналіз зазначених напрямків використання корпоративного податку показує, що в усіх випадках він спрямовується на розвиток економіки, компенсуючи таким чином той негативний вплив, який має кожен податок.

Напевно, в Україні також варто було б нормативно встановити цілі використання податку на прибуток підприємств, наприклад, на стимулювання інвестицій. Загалом, вдосконалення порядку справляння та адміністрування податку на прибуток підприємств в Україні слід здійснювати з урахуванням позитивного зарубіжного досвіду, зважаючи при цьому на вітчизняні реалії.

Література.

1. Ставка корпоративного налога. Определение и данные по странам / Take-profit. URL: <https://take-profit.org/statistics/corporate-tax-rate/> (дата звернення: 06.11.2019).
2. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.10 (ред. від 01.03.2019) / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 07.11.2019).
3. Світовий досвід оподаткування (досвід розвитку та модернізації податкових служб країн світу) / Державна фіскальна

служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/arhiv/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk/svitovui-dosvid/> (дата звернення: 07.11.2019).

4. Луб'яна М. М. Зарубіжний досвід справляння податку на прибуток підприємств та досвід України. URL: <http://ndi-fp.nusta.com.ua/thesis/651/> (дата звернення: 06.11.2019).

5. Хомутенко А., Бзова Ю. Адаптація зарубіжного досвіду оподаткування прибутку підприємств до вітчизняної практики. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2016. № 7. С. 112 – 131. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nv_2016_7_11 (дата звернення: 07.11.2019).

АНАЛІЗ РИЗИКІВ В ПРОЦЕСІ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Трач О. В., студентка

Науковий керівник: Юрків Н. М., к. е. н., асистент

Національний лісотехнічний університет України, м. Львів

Досягнення ефективності функціонування підприємства вимагає розробки програми дій, яка б забезпечила розвиток його потенційної багатофункціональної діяльності, з метою мінімізації фінансово-економічних ризиків та можливих втрат капіталу. Досягнення цієї мети є насамперед можливим за рахунок впровадження диверсифікації виробництва.

Під поняттям “диверсифікація” (лат. *diversus*-різний і лат. *facere*-робити) розуміється процес розвитку діяльності підприємства, який пов'язаний із збільшенням діапазону видів та проникнення в нові сфери діяльності, освоєнням нових виробництв, розширенням асортименту товару, що включає не тільки диверсифікацію товару, але й з розповсюдженням підприємницької діяльності на нові та не пов'язані з основними видами діяльності підприємства [1].

Виділяють такі види диверсифікації: вертикальна (концентрична), горизонтальна та конгломеративна.

Вертикальна диверсифікація характеризується розширенням діяльності з метою виробництва або контролю над виробництвом усіх компонентів, частин та матеріалів. До її переваг належить: гарантія поставок технічних і матеріальних ресурсів, тісний контакт з кінцевими споживачами та контроль всього ланцюга виробництва.